

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Posudek vedoucí práce

Práci předložil(a) student(ka): Kristýna Staňková

Název práce: Mapování životních cest lidí s Downovým syndromem. Pohled odborné literatury v porovnání s žitou realitou.

Vedoucí práce:

Mgr. Šárka Káňová, Ph.D.

Oddělení speciální a inkluzivní pedagogiky

Fakulta pedagogická ZČU v Plzni

1. CÍL PRÁCE

Autorka definovala ve své práci 2 hlavní výzkumné cíle: 1) identifikovat bariéry a inhibitory sociálního začleňování osob s Downovým syndromem, a 2) porovnat žitou realitu dvou vybraných věkových kohort lidí s Downovým syndromem. Uvedené cíle jsou konkrétní a měřitelné, což je klíčové pro úspěšnou realizaci výzkumu, zároveň však ambiciózní, nesoucí s sebou potřebu reflexi četných faktorů, které míru naplnění cílů mohou ovlivnit. Úskalí spatřuji v nedostatečném zvážení historických a sociálních kontextů (leč tyto byly rámcově pojmenovány, v práci chyběla opora o dostatečné množství aktuálních odborných zdrojů z oblasti sociální práce, resp. sociálních služeb). Cíle práce tedy shledávám za naplněné částečně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Text kapitol vymezujících teoretická východiska výzkumu je informativní a dobře strukturovaný, avšak postrádá kritickou hloubku a aktuálnost. V kapitolách jsou vymezena teoretická východiska k fenoménům a tématům, jako je proměna pohledu společnosti na lidi s postižením, Downův syndrom, životní běh lidí s Downovým syndromem a sociální začleňování. Text je převážně kompilací několika odborných knih české provenience, včetně starších titulů, které však již nereflektují aktuální stav poznání a současné trendy. Spíše informativně a zběžně je v práci poukázáno na aktuální strategické dokumenty, zákonné a podzákonné normy či důležité lidskoprávní dokumenty ratifikované Českou republikou. V práci chybí kritická analýza odborných zdrojů, což by se v kontextu názvu předkládané práce předpokládalo. Pro zlepšení textu by bylo bývalo vhodné zahrnout více aktuálnějších zdrojů, provést jejich kritickou analýzu a obohatit text o empirická data a interdisciplinární pohledy. Tyto úpravy by textu dodaly větší relevanci a praktickou hodnotu. Za problematickou shledávám kapitolu o sociálním začleňování, která byla z pohledu realizovaného výzkumného šetření nepostradatelná. Míra konceptualizace termínu je jen základní a informativní, bez potřebné hloubky a širšího teoretického a empirického kontextu. Autorka byla na uvedená úskalí upozorňována, avšak úprav se jí podařilo pouze částečně.

Metodologické uchopení výzkumného šetření nabízí detailní nástin procesu zkoumání životních cest lidí s Downovým syndromem. Volba kvalitativního výzkumného designu, konkrétně biografického přístupu, je relevantní pro studium individuálních zkušeností. Metoda sněhové koule pro výběr respondentů je vhodná pro zajištění rozmanitého souboru účastníků, s důrazem na geografickou distribuci. Autorka dbala i na etické zásady, jako je informovaný souhlas a anonymita respondentů. Způsob vyhodnocení dat je detailní, ale bývalo by bylo užitečné interpretaci výsledků více kriticky reflektovat. Metodologie je celkově zpracována solidním způsobem, ale další diskuse o výhodách a

omezeních metod, stejně jako reflexe potenciálních zkreslení a limitů výzkumu, by přispěla k celkové kvalitě této práce.

Kapitola výsledky výzkumného šetření představuje životními příběhy a situace lidí s Downovým syndromem (DS) ve středním věku v porovnání se situacemi mladých dospělých. Interpretaci výsledků šetření provedla autorka skrze několika domén (vzdělání, zaměstnání, politická participace, nezávislost a sociální služby a volný čas), o kterých informuje, leč bez jednoznačného určení, o co či koho se v rámci této konceptualizace opírá. V rámci použité konceptualizace postrádám výsledky za (sub)doménu bydlení. Zmínky o bytové situaci dospělých lidí s Downovým syndromem jsem nenašla ani jako součást domény nezávislý způsob života.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Formální úprava práce je celkově solidní, s jasnou strukturou a logickým členěním. Nicméně text obsahuje redundance a nedostatečné prohloubení některých témat, což může čtenáře unavit a snížit odbornou hodnotu práce. Dále je třeba zdůraznit potřebu kritičtějšího pohledu na použité zdroje a zjednodušení formálního jazyka pro lepší přístupnost širšímu publiku. Místy je operováno s nesprávným označením termínů, např. snížená svéprávnost. Bakalářská práce byla podrobena kontrole plagiátorství a míra shody je akceptovatelná.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Téma práce shledávám ve vztahu ke studovanému oboru za relevantní a vysoce aktuální. Práce má jasné a měřitelné cíle, ale bez hlubší reflexe historických a sociálních kontextů. Text je dobře strukturovaný, ale chybí mu kritická analýza a aktuální odborné zdroje. Metodologie je solidní, ale interpretace výsledků by si vyžádala více kritické reflexe. Výsledky výzkumného šetření jsou prezentovány s důrazem na několik domén, ale nedostatečně se věnují jejich konceptualizaci. Celkově má práce potenciál, ale vyžadovala by ještě další úpravy.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

- Pokuste se o stručnou konceptualizaci termínu sociální začleňování, včetně poskytnutí širšího teoretického a empirického kontextu.
- Jaké výhody a omezení vidíte ve vámi použitých metodách a jaké potenciální zkreslení a limity výzkumu vnímáte?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

I přes uvedené výhrady práci doporučuji k obhajobě a podle jejího průběhu doporučuji známku:

VELMI DOBRĚ – DOBRĚ

Datum: 27. 5. 2024

Podpis: